

OD "RUKOU" K TOALETNĀ•MU PAPĀ•RU

PĀjtek, 04 Ā™Ā-jen 2019

StarovĀ•k patĀ™Ā- mezi obdobĀ- dĀ•jin, kterĀj nĀjs naplĀ•uje obdivem a respektem. TehdejĀjĀ- civilizace byly z naĀjeho pohledu aĀ•¼ pĀ™ekvapivĀ• pokrokovĀ• a Ā•Āst naĀjĀ- kultury vychĀzĀ- z antickĀ•ch koĀ™enĀ•, aĀ• uĀ•¼ se to tĀ•kĀj politiky, vĀ•veĀ™ejnĀ•ho Ā•ivota. I pĀ™es vĀjehno, co na nich obdivujeme, mĀ•li ale lidĀ• ve starĀ•m Ā•ecku a nĀslednĀ• Ā•Ā-mĀ• libĀ•tky, kterĀ• nĀjs mohou zaskoĀ•it. Dnes se budeme vĀ•novat jejich Ā™eĀjenĀ- ěžkoneĀ•nĀ• staniceĀ• toho, co jsme jakĀ• mĀ•li ve starovĀ•ku toaletyĀ•

I kdyĀ•¼ se nĀ•co dochovalo v pĀ-semnĀ•ch pramenech, asi nejlĀ•pe bĀ•ĀnĀ• Ā•ivot starĀ•ch Ā•Ā-manĀ• poodkrĀ•vajĀ- vykopĀjvky z PompejĀ-, kterĀ• vĀ•buch sopky v roce 79 naĀjeho letopoĀ•tu uzavĀ™el do jakĀ•si Ā•asovĀ• kapsle.

A skoro bez Ā•hony zĀ•staly zachovĀjny i mĀ•stnĀ- latrĀ-ny, dĀ•ky nimĀ•¼ vĀ•me nejen o staroĀ™mskĀ•ch stravovacĀ-ch zvyklostech, ale hlavnĀ• o jejich zvycĀ-ch spojenĀ•ch s vymĀ•řovĀjnĀ-m. Na soukromĀ- se tehdy rozhodnĀ• nehrĀjlo, naopak nĀjvĀjtĀ•va veĀ™ejnĀ• toalety byla jakousi spoleĀ•enskou udĀjlostĀ-, Ā•asto spojenou s obchodnĀ-mi zĀjleĀ•itostmi. A podle toho i samotnĀ• mĀ•stnosti vypadaly Ā• nezĀ™Ā-dka byly zdobenĀ• krĀjsnĀ•mi freskami, sochami a mramorovou vĀ•zdobou.

SamotnĀ•

toalety samozĀ™ejmĀ• nebyly splachovacĀ-, leĀ• Ā•asto pod sedĀjtky trvale protĀ•kal menĀjĀ- proud vody, kterĀ•¼ vĀje hned odplavil do kanalizaĀ•nĀ-ho systĀ•mu. V podstatĀ• Ā•istĀj prĀjce, ne aĀ•¼ tak vzdĀjlenĀj souĀ•asnĀ• modernĀ- pĀ™edstavĀ•; takĀ•¼e byly z hygienickĀ•ho hlediska na velmi vysokĀ• Ā•rovnĀ, kdyĀ•¼ si odmyslĀ-me jistĀ•¼ nedostatek soukromĀ-. Po vykonĀjnĀ- potĀ™eby vĀjak mĀ•sto po toaletnĀ-m papĀ-ru Ā•Ā-manĀ• vzali do ruky tersorium, coĀ•¼ byla tyĀ•, na jejĀ-mĀ•¼ konci byla pĀ™ivĀzanĀj pĀ™Ā-rodnĀ- houba. DĀ•myslnĀ• zaĀ™Ā-zenĀ- vĀjak mĀ•lo jednu Ā• z dneĀjnĀ-ho pohledu Ā• vadu. Bylo sdĀ-lenĀ•. Po pouĀ•itĀ- tak dotyĀ•nĀ• "ĀjtĀ•tku" oplĀjchl Ā• aĀ• uĀ•¼ pod tekoucĀ- vodou Ā•i v nĀjdobĀ• s octem nebo slanou vodou Ā• a zanechal dalĀjĀ-m zĀjemcĀ•m, popisuje Stephen Nash, historik a archeolog DeneverskĀ•ho muzea pĀ™Ā-rodnĀ-ch vĀ•d.

A hned tematicky navazuje obdobĀ• (opĀ•t z dneĀjnĀ-ho pohledu) podivnĀ•mi nĀjvyky spojenĀ•mi s moĀ•enĀ-m. Nutno podotknout, Ā•¼e alespoĀ• z tĀ•to oblasti antiĀ•tĀ- Ā•Ā-manĀ• nedĀ•lali vĀ•c veĀ™ejnou. PotĀ™ebu vykonĀjvali do malĀ•ch hrncĀ•, a to v soukromĀ- domova, v kancelĀjĀ•ch nebo obchodech. NicmĀ•nĀ• potĀ•, co se nĀjdoba naplnila, ji odnesli na ulici a pĀ™elili do jakĀ•si velkĀ• nĀjdrĀ•¼e, kde Ā•ekala na pravidelnĀ•¼ odvoz. Jednou za urĀ•enĀ•¼ Ā•as pak pĀ™ijĀ-Ā•¼dĀ•la Ā•eta uklĀ-zeĀ•Ā•, kterĀj plnĀ• nĀj doby odvezla. Kam? Do prĀjdelny! StaĀ™Ā- Ā•Ā-manĀ• moĀ• pouĀ•Ā-vali jako pracĀ- prostĀ™edek pro svĀ• tuniky a tĀ•gy. LidskĀj moĀ• je totiĀ•¼ plnĀj amoniaku a dalĀjĀ-ch chemikĀjliĀ-, kterĀ• jsou skvĀ•lĀ•¼mi pĀ™Ā-rodnĀ-mi detergenty, tedy Ā•isticĀ-mi prostĀ™edky. DĀj se tedy Ā™Ā-ct, Ā•¼e staroĀ™mskĀ• hygienickĀ• praktiky sice mohou znĀ•t podivnĀ•, ale z ekologickĀ•ho pohledu jim rozhodnĀ• nenĀ- co vytknout. NavĀ-c byly ovĀ•Ā™eny ne pĀjř desĀ•tkami let, jako je tomu v pĀ™Ā-padĀ• toaletnĀ-ho papĀ-ru, ale celĀ•¼mi staletĀ-mi.

ToaletnĀ-

papĀ-r - je tak automatickou souĀ•ĀstĀ- naĀjeho Ā•ivota, Ā•¼e si bez nĀ•j nĀjvĀjtĀ•vu toalety umĀ•me pĀ™edstavit jen stĀ•Ā•Ā-. ToaletnĀ- papĀ-r je vĀjak vcelku novinkou. NeznamenĀj to, Ā•¼e lidĀ• pĀ™edtĀ-m nepouĀ•Ā-vali nic. Ve starovĀ•kĀ•m Ā•ecku a Ā•Ā-mu mĀ•li systĀ•m toalet natolik "vymakanĀ•¼", Ā•¼e samozĀ™ejmĀ• neopominuli ani tak dĀ•leĀ•itou skuteĀ•nost jako nĀslednou hygienu. Mimochodem, toaletnĀ-papĀ-r byl oficiĀjlnĀ• zaveden ve SpojenĀ•ch stĀjtech, a to aĀ•¼ v roce 1857 a jeho autor Joseph Gayetty ho prodĀjval primĀjrnĀ• jako lĀ•ivĀ•¼ prostĀ™edek v boji s hemeroidy. Jinak ten nejstarĀjĀ-, byl vyrĀjbnĀ•n v Ā•eĀ-nĀ•, a to z rĀ•Ā•ovĀ• slĀjmy, pĀ™ibliĀ•¼nĀ• od roku 600 naĀjeho letopoĀ•tu. CĀ-saĀ™skĀj dĀ•lna tohoto

nejlevněji papír produkovala na 750 000 listů ročně.

V ostatních případech

světa se používalo to nejčastěji - ať už bohatí lidé používali ke svému očištění vlnu, krajku nebo konopí,

zatímco málokdy bohatí používali ruku omývanou v teple, nebo se ošili různými materiály jako hadry, dřevěnými hoblinami, trávou, senem, kameny, páskem, mechem, vodou, sněhem, kukuřičnými slupkami nebo mušlemi, v

závislosti na zemi a počasí nebo sociálních zvyklostech. Na středním východě, se obvykle používala voda. Lidé zde používali levou ruku na očištění a pravou ruku na jídlo. V některých případech Afriky to

bylo naopak a stisk pravé ruky byl považován za nevyhovující. V některých případech

světa se ještě nedávno běžně používaly staré noviny, telefonní

seznamy, reklamní brožury atd. A ve většině rozvojových zemí je

dodnes používána toaletní papír obvykle umístěn do odpadového nádobí vedle toalety, protože kanalizace

nebo septická (vyhněvací) systém nedokáže toaletní papír zpracovat. (M.j. pamatujte ještě na tenhle toaletní

Také na největší noviny - Rudé právo :-)) V současné době mají průměrně

Američan spotřebu kolem 22,5 kilogramu toaletního papíru ročně. Na výrobu jednoho

tuny je potřeba zapotřebí zhruba 1,75 tuny surového vlákna, takže rozhodně

nemáme hovořit o ekologii. Na rozdíl od omyvatelného toaletního

d@niela